

(*)Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais

Presentación

(*)

A Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais ten unha ampla traxectoria dentro da nosa universidade. A principios dos 70 xa se impartían ensinanzas de Ciencias Económicas no antigo Colexio Universitario de Vigo, que en 1980 pasaría a integrarse na Universidade de Santiago de Compostela. En 1990 segrégase no Campus de Vigo, o que suporá o nacemento da Universidade de Vigo.

No curso 1991/92 iníciase a docencia das licenciaturas de Ciencias Económicas e de Ciencias Empresariais no edificio actual, rexistrándose dos procesos de reforma dos seus plans de estudos nos anos 1995 e 2002. A raíz da promulgación do RD 1393/2007 sobre ordenación das ensinanzas universitariasponse en marcha o proceso de adaptación ao Espazo Europeo de Educación Superior, de tal xeito que, para o curso académico 2009/10, comezarán a impartirse as titulacións de Grao en Administración e Dirección de Empresas e en Economía ás que se refiren estas guías.

Perséguese con elo ofertar unhas titulacións máis adaptadas ao contexto actual, cunha adaptación das metodoloxías docentes orientadas cara a aprendizaxe do alumnado e o desenvolvemento das súas capacidades.

Localización

(*)

A Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais de Vigo está no Campus de Lagoas/Marcosende, aproximadamente a 15 km. de la ciudad.

En caso de precisar información é posible contactar a través das seguintes vías:

Correo - Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais, Campus de Lagoas-Marcosende, s/n, 36310 VIGO

Teléfono - 986812400 (Centralita/Conserxería)

986 812403 (Secretaría de Alumnado)

986 812402 (Secretaría do Decanato)

Fax- 986812401

Correo electrónico - secfcee@uvigo.es (Secretaría de Alumnado)

sdfcee@uvigo.es (Secretaría do Decanato)

Web - <http://fccee.uvigo.es/>

Servizos ofertados

(*)

A Facultade conta cunha importante dotación de infraestructuras destinadas a dar soporte ás actividades de investigación, docencia e extensión universitaria. Resumidamente, hai 15 aulas de docencia, 13 aulas-seminario, 6 aulas de informática e un aula informática de libre acceso. Adicionalmente dispón dun salón de actos cun aforo aproximado dunhas 550 persoas , un salón de graos para 60-80 personas, biblioteca con 400 postos de lectura e cafetería-comedor.

A continuación desglósase a información sobre servicios importantes para o alumnado:

SERVICIOS OFERTADOS AOS ESTUDANTADO

- AULA INFORMÁTICA DE LIBRE ACCESO:

Ordenadores a disposición dos alumnos con aplicaciones de uso corrente, acceso a Internet e posibilidade de impresión de documentos

- REDE INALÁMBRICA:

Acceso WIFI a Internet en toda a Facultade.

- REPROGRAFÍA:

Fotocopias, encuadernacións, transparencias, impresión de documentos, material de estudio, etc...

Horario regular : Mañá de 9 a 14 h. - Tarde de 15:45 a 18:00 h.

- CAFETERÍA E COMEDOR:

Servicio de cafetería completo, almorzos e comidas con menús do día.

Horario SS.Cafetería: De 8:45 a 21 h.

Horario SS.Comedor: De 13 a 15:30 h.

- SERVICIOS ADMINISTRATIVOS:

Servicios de xestión do alumnado (matriculas, traslados, solicitudes de validacións, emisión de títulos, etc...), asuntos económicos e secretaría do Decanato.

Horario atención ó público: De 9 a 14 h.

- BIBLIOTECA:

Servicio de asesoramento e empréstito bibliográfico, salas de estudio e lectura e consulta bases de datos.

Para o servicio de empréstito requírese carnet de biblioteca.

Dotacións: 414 postos de lectura e estudio.

2 postos consulta bases de datos.

29.000 volumes aprox. (libros, informes, etc.)

560 títulos de publicacións periódicas:

330 revistas e 230 estatísticas.

Equipo decanal

(*)

Decana: Mª Dolores Garza Gil

Secretaria: Ana de Prado Vázquez

Vicedecana de Calidade: Mª Xosé Rodríguez Vázquez

Vicedecana de Relacións Internacionais: Carmen Otero Neira

Vicedecana de Relacións Institucionais: Lucy Amigo Dobaño

Grado en Administración y Dirección de Empresas

Subjects

Year 2nd

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
V03G020V01301	Business: Financial Accounting I	1st	6
V03G020V01302	Operations management	1st	9
V03G020V01303	Human Resources management	1st	9
V03G020V01304	Econometrics	1st	6
V03G020V01401	Financial accounting 2	2nd	6
V03G020V01402	Investment decisions	2nd	6
V03G020V01403	Marketing Management I	2nd	6
V03G020V01404	Macroeconomics	2nd	6
V03G020V01405	Economic policies	2nd	6

IDENTIFYING DATA**Empresa: Contabilidade financeira I**

Subject	Empresa: Contabilidade financeira I			
Code	V03G020V01301			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	2	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Economía financeira e contabilidade			
Coordinator	Buch Gómez, Enrique Juan			
Lecturers	Buch Gómez, Enrique Juan Diéguez Ferreiro, Ricardo Miguel			
E-mail	ebuch@uvigo.es			
Web	http://fccee.uvigo.es			
General description	Introducir ao alumno no ámbito da información económico-financeira como instrumento necesario ao proceso de toma de decisións no contexto das entidades lucrativas.- Incorporar ao alumno á filosofía do sistema contable como sistema informativo integrado en toda organización, imprescindible para o seu adecuado funcionamento.- Fomentar no alumno a idea da utilidade da ciencia contable tanto para a sociedade no seu conxunto como no ámbito da concreta entidade económica.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
C8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
C10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
D4	Compromiso ético no traballo
D5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Conocer las bases conceptuales de la contabilidad como ciencia social, su caracter de sistema de información de características especiales, así como el concepto de utilidad de la información económico-financiera en el entramado económico.	A2	B10	C8	D3
	A3		C10	D4
	A4			D5
Conocer el funcionamiento básico de un sistema contable como instrumento informativo al servicio del proceso de toma de decisiones	A2	B10	C8	D3
	A3		C10	D5
	A4			
Conocer la regulación positiva de la contabilidad, sus objetivos y carácter relativo, así como el funcionamiento del sistema contable empresarial en el contexto de la regulación positiva española.	A2	B10	C8	D4
	A3		C10	
	A4			

Contidos

Topic	
1. A información económica e a toma de decisións	1.1. A información económico-empresarial 1.2. A utilidade da información económica. 1.3. Os usuarios da información económica. 1.4. A información contable: características e requisitos
2. Concepto e División da Contabilidade	2.1. Introducción ao concepto de contabilidade 2.2. División da contabilidade.

3. O Patrimonio da Empresa: elementos e relacións	3.1. O patrimonio da empresa e os seus compoñentes. 3.2. Análisis do Activo. 3.3. Análisis do Pasivo. 3.4. O fondo de manobra. 3.5. O período medio de maduración da empresa.
4. Método contable e a súa instrumentalización	4.1. O método contable e os seus obxectivos. 4.2. Os feitos contables: A súa clasificación e formulación. 4.3. Os feitos contables e o concepto de resultado. 4.4. A conta como instrumento contable. 4.5. Tipos de conta e o seu funcionamento. 4.6. O método de partida dobre. 4.7. O rexistro das operacións contables. 4.8. Contas administrativas e contas especulativas.
5. O ciclo contable	5.1. O ciclo contable: concepto e fases. 5.2. A fase inicial: inventario e apertura. 5.3. O desenvolvemento do exercicio: fase de xestión. 5.4. As operacións de conclusión do exercicio: a fase de peche. 5.5. A elaboración das contas anuais
6. A normalización contable: a regulación legal da contabilidade en España	6.1. A normalización contable: concepto, utilidade e tipos. 6.2. A regulación legal da contabilidade en España: o Plan Xeral de Contabilidade. 6.3. A estrutura do Plan Xeral de Contabilidade. 6.4. Os principios contables e as contas anuais.
7. O proceso de valoración contable	7.1. A valoración contable: concepto. 7.2. Valoración analítica e valoración sintética. 7.3. Os criterios de valoración no Plan Xeral de Contabilidade español.
8. Análise e contabilidade das existencias	8.1. Concepto e clases de existencias. 8.2. A valoración das existencias. 8.3. A contabilidade das existencias. 8.4. Depreciación das existencias. 8.5. A problemática contable de envases e embalaxes. 8.6. A problemática contable do IVE.
9. Disponibilidades líquidas e dereitos de cobro	9.1. O efectivo e outros activos líquidos equivalentes. 9.2. Os dereitos correntes de cobro. 9.3. A depreciación dos dereitos correntes de cobro.
10. O pasivo corrente	10.1. O pasivo: concepto e clases. 10.2. Os pasivos por operacións de tráfico. 10.3. As débedas con entidades de crédito e outros pasivos de natureza financeira. 10.4. Outras contas pasivas.
11. O inmovilizados material e intanxible	11.1. Concepto e clases. 11.2. O inmovilizado material. 11.3. Os inmovilizados materiais en curso. 11.4. Os investimentos inmobiliarios. 11.5. O inmovilizado intangible. 11.6. As correccións valorativas.
12. Os investimentos financeiros	12.1. Concepto e clases. 12.2. A valoración dos investimentos financeiros. 12.3. Os dereitos preferentes de subscrición e a súa problemática contable. 12.4. A problemática contable das accións e participacións de capital. 12.5. A problemática contable dos valores de renda fixa e créditos asimilados.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	30	60	90
Resolución de problemas	15	30	45
Observación sistemática	2	0	2
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	2	3
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	8	10

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
-------------------------	---

Atención personalizada

Methodologies	Description
Resolución de problemas	Ao longo das clases prácticas, a medida que os alumnos desenvolven de modo autónomo problemas ou exercicios propostos polo profesor, resolveranse as dúbidas ou cuestións dun modo personalizado.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Observación sistemática	Percepción atenta, racional, planificada e sistemática por parte do docente co obxectivo de rexistrar as manifestacións do comportamento do alumnado. Trátase de valorar aprendizaxes e accións e como levan a cabo valorando a orde, precisión, destreza, eficacia...	10	A2 A3 A4	B10	C10	D3 D4 D5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas que inclúen preguntas abertas sobre algúns aspectos teóricos y/o prácticos. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia con respostas relativamente extensas.	50	A2 A3 A4	B10	C8 C10	D3 D4 D5
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba na que o alumno/a debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as polo profesor/a. Deste modo, o alumno debe aplicar os coñecementos que adquiriu.	40	A2 A3 A4	B10	C8 C10	D3 D4 D5

Other comments on the Evaluation

Evaluación continua

De acordo polo establecido pola Universidade de Vigo, leste é o método de avaliación que, por defecto, aplícase ao alumnado matriculado nesta universidade.

Durante o curso, se avaliará a disposición do alumno ante a materia (asistencia, participación, actitude, ...) que se materializará na asistencia e participación nas clases prácticas, a través dunha calificación que supondrá o 10% da nota final. Será necesaria a asistencia/participación en polo menos 5 das 8 clases prácticas do curso.

Durante o mes de novembro se realizará unha proba escrita para coñecer a evolución dos coñecementos aplicados do alumnado, mediante a realización de exercicios. Tal proba supondrá o 20% da nota.

Durante o mes de decembro se realizará unha proba escrita para comprobar o nivel de asimilación, por parte do alumnado, dos conceptos teóricos que integran a materia. Tal proba supondrá o 30% da nota.

Coincidindo coa data oficial do exame final da materia, fixada polo centro, se realizará un exame escrito práctico para coñecer os coñecementos globais do alumnado neste aspecto, mediante a realización de exercicios. Supondrá o 40% da nota final.

Para superar a materia no proceso de avaliación continua será preciso obter unha nota mínima de 4 sobre 10 na proba realizada na data fixada polo centro para o exame oficial. En caso contrario, a nota máxima global que se podrá obter por avaliación continua é un 4,5.

Na convocatoria extraordinaria de xullo, o alumno realizará un exame de contido práctico, que supondrá o 60% da nota, e outro sobre os aspectos teóricos da materia, que supondrá o 30%, de obter na proba realizada en decembro unha calificación menor a 5 sobre 10. Se mantendrá a calificación obtida que se deriva da actitude ante a materia (10%), así como a correspondente á proba teórica, de haberse obtido na proba de decembro polo menos 5 sobre 10.

Evaluación global

Si o alumno non desexa ser valorado polo anteriormente descrito proceso de avaliación continua, deberá comunicar por correo electrónico ao profesor coordinador, antes do 15 de outubro, o seu desexo de avaliarse a través dunha única proba. Esta proba, na que se podrá obter até un total de 10 puntos, contendrá unha parte teórica (30%) e outra referida á vertente

práctica da materia (70%), nas convocatorias ordinaria e extraordinaria, nas datas oficiais establecidas polo centro.

Exame de Fin de Carreira

Os alumnos que concorran a esta convocatoria serán avaliados co mesmo criterio descrito no apartado de avaliación global.

As datas dos exames oficiais deberán ser consultadas na páxina web da Facultade. (<http://fccee.uvigo.es>)

Tutorías

As tutorías serán presenciales o via e-mail. No primeiro caso, o alumno la solicitará vía e-mail, sendo o momento fixado de común acordo.

Recomendase a o alumnado ter en conta o Título VII (Do uso de medios ilícitos), del Regulamento sobre a Avaliación, a calificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudantado

(<https://secretaria.uvigo.gal/uv/web/normativa/public/normativa/documento/downloadbyhash/4904ced4d24eb81fe5715dddde2c48c59c0a7c4d624cd0e7491df7a753985ccfa>)

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Plan General de Contabilidad. R.D. 1514/2007, de 16 de noviembre (B.O.E. 20/11/07),

Complementary Bibliography

- Antonio Sociás Salvá y otros, **Contabilidad Financiera. El Plan General de Contabilidad 2007**, Ed. Pirámide,

- Jose Luis Wanden-Berghe Lozano (coord.), **Contabilidad Financiera. El Nuevo Plan General de Contabilidad y de PYMES.**, Ed. Pirámide,

- Enriqueta Gallego y Mateo Vara, **Manual Práctico de Contabilidad Financiera.**, Ed. Pirámide,

M.F. Losilla; A. Moreno; F. Rodriguez, **Prácticas de Contabilidad financiera**, Garceta G.E.,

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Contabilidade financeira II/V03G020V01401

Subjects that it is recommended to have taken before

Empresa: Matemática das operacións financeiras/V03G020V01202

Other comments

Esta materia no PCEO Grao en Administración e Dirección de Empresas-Dereito impártese no 2º cuatrimestre do 2º curso e o/o profesor/a responsable é Pilar Muñoz Dueñas

IDENTIFYING DATA**Dirección de operacións**

Subject	Dirección de operacións			
Code	V03G020V01302			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	9	Mandatory	2	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Organización de empresas e márketing			
Coordinator	Crespo Franco, Tony			
Lecturers	Crespo Franco, Tony Diz Comesaña, María Eva Lampón Caride, Jesús Fernando			
E-mail	tcrespo@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.gal/course/view.php?id=2599			
General description	Esta materia desenvolve os contidos, métodos e ferramentas asociados á estratexia de operacións. Nela afóndase en aspectos relacionados coa selección e deseño do produto e do proceso produtivo, modo e lugar de elaboración, recursos necesarios e súa organización, e calquera outro aspecto necesario para que a empresa poida realizar o proceso produtivo para o que foi creada.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
C6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
C12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
D5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
Mostrar o coñecemento de procedementos e técnicas propias da dirección de operacións.	B1 B10 B11	C6	
Aplicar ferramentas de procura, filtrado e interpretación da información relevante na área de produción.	B1 B2 B10 B13 B14	C6	
Fixar obxectivos, elaborar estratexias e planos de acción propios das actividades de produción e coherentes co seu contorno.	B1 B2 B10 B11 B13 B14	C6	D5
Manexar os coñecementos, procesos e técnicas propias da dirección e xestión das actividades de produción nas distintas empresas, asumindo os efectos da súa práctica e as consecuencias da súa acción en calquera contexto de intervención reflexionando sobre o seus propios posicionamentos.	B1 B2 B10 B11 B13 B14	C6 C12	D5

Tomar decisións na procura de solucións a problemas relativos á situación da área de produción da empresa así como a emisión dos informes correspondentes.	B1 B2 B10 B11 B13 B14	C6 C12	D5
--	--------------------------------------	-----------	----

Contidos

Topic	
MÓDULO 1: A EMPRESA E O SISTEMA DE OPERACIÓNS	TEMA 1. O Sistema de Operacións, a Estratexia de Operacións e os seus resultados
MÓDULO 2: DESEÑO DO SISTEMA DE OPERACIÓNS	TEMA 2. Selección e Deseño do Produto e do Proceso Productivo TEMA 3. Decisións Estratéxicas de Capacidade TEMA 4. Decisións de Localización TEMA 5. Distribución en Pranta
MÓDULO 3: XESTIÓN DA CADEA DE SUMINISTROS	TEMA 6. Xestión da Cadea de Subministrados TEMA 7. Xestión dos Stocks
MÓDULO 4: XESTIÓN DAS ACTIVIDADES DE PRODUCCIÓN	TEMA 8. Planificación e Control de Proxectos TEMA 9. Planificación, Programación e Control da Producción TEMA 10. Lean Manufacturing

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	37.5	40.5	78
Resolución de problemas	30	75	105
Seminario	7	0	7
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	32	35

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Emprégase como complemento da lección maxistral.
Seminario	Reunións que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento, desenvolvemento e supervisión de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Seminario	Reunións que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento, desenvolvemento e supervisión de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe. Estas sesións poderán realizarse, baixo a modalidade de concertación previa, polos medios telemáticos fixados polo profesorado.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Resolución de problemas	Probas na que o alumno debe solucionar unha serie de casos, problemas e exercicios nun tempo e condicións establecidos polo profesor (Ningunha delas suporá máis dun 40% da nota). Desta maneira, o alumno debe aplicar os coñecementos que adquiriu. Correspóndense coas horas prácticas da materia recollidas nos grupos medianos.	50	B1 C6 D5 B10 C12 B11 B14
Exame de preguntas de desenvolvemento	Dúas probas (teoría 25% e práctica 25%) para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto. Os alumnos deben responder de maneira directa e razoada en base aos coñecementos que teñen sobre a materia.	50	B1 C6 D5 B2 C12 B10 B11 B13 B14

Other comments on the Evaluation

A avaliación do alumno realizarase do seguinte xeito:

- Probas de avaliación global (0 a 5 puntos). As probas realizaranse ó final do cuatrimestre. Estas probas constarán dunha proba teórica (25%) e dunha proba práctica (25%). Para superala será necesario obter unha nota igual ou superior ó 50% da puntuación total da proba de avaliación global e, como mínimo, o 40% da nota asignada a cada unha das partes teórica e práctica.

No caso de que o alumno teña solicitado no prazo establecido que a proba de avaliación global sexa sobre 10 puntos, nestas probas de avaliación global incluírse unha terceira parte (0 a 5 puntos) que substituirá ás probas intermedias da avaliación continua (os contidos e número destas probas estableceráse no calendario docente publicado no MooVi da materia). Para iso, nos primeiros 30 días do cuatrimestre habilitarase a través de MooVi un único prazo para que o alumno poda solicitar que a súa proba de avaliación global conte con esta terceira parte e renunciar, polo tanto, ó sistema de avaliación continua.

- Avaliación baseada nos traballos realizados, tanto en grupo como de maneira individual, nas sesións prácticas (0 a 5 puntos). As actividades de avaliación continua nas sesións prácticas só se poderán realizar nas datas e sesións establecidas, debendo cada alumno asistir ao grupo que teña asignado para a realización das mesmas, agás autorización explícita para algunha práctica dos profesores encargados da materia para asistir a outro grupo no que teña lugar a mesma práctica. O alumnado que sexa evaluado en réxime de avaliación continua terá a posibilidade de superar a asignatura e de alcanzar o 100% da nota. Para eso, antes da realización das probas da convocatoria oficial existirá a posibilidade de realizar de maneira telemática dúas probas coas mesmas condicións, contidos e formato que a proba de avaliación global (0 a 5 puntos) e que se indicaron anteriormente. A materia aprobarase sempre e cando se supere esta proba de avaliación global e se alcance un mínimo de 5 puntos na materia.

Se o estudante non supera a asignatura por avaliación continua, a aprobación da asignatura requirirá da aprobación da proba de avaliación global. Nese caso, a nota final da asignatura resultará da suma da nota obtida na avaliación continua, que suporá un 50% da nota final, e a nota obtida nesta proba, que suporá o 50% restante. No caso de non superar a proba de avaliación global, a nota final da asignatura será a obtida nesta proba expresada nunha escala de 0 a 10 puntos.

A segunda convocatoria rexirase polas mesmas normas. Na convocatoria de fin de carreira a proba de avaliación global suporá o 100% da cualificación.

Os exames terán lugar na data establecida polo Decanato do centro. **IMPORTANTE:** O calendario de exames é publicado ó inicio do curso. Non obstante, o calendario pode ser modificado ó longo do mesmo por algún imprevisto. Prégase que consulten a páxina web da Facultade por se hai cambios no mesmo (<http://fccee.uvigo.es>).

O horario de titorías de cada profesor e o procedemento de solicitude das mesmas estará dispoñible no MooVi da materia.

BOAS PRÁCTICAS:

- Non está permitido facer uso de teléfonos móbiles, ordenadores portátiles, tabletas ou similares nas sesións de traballo. Estes deben estar desconectados, agás autorización expresa do profesor/a.

- Non está permitido comer nin beber (agás auga) durante as clases.

- As conductas inadecuadas, contrarias e perxudiciais para a convivencia e a súa corrección poderán ser sancionadas coa perda do dereito á avaliación continua do estudante responsable.

- É imprescindible asistir ás sesións de aula co material necesario para o seu desenvolvemento.

- Calquera evidencia de traballos e/ou probas plaxiados ou copiados, total ou parcialmente, suporá unha calificación de suspenso en tódalas convocatorias do curso académico.

- Para a realización dos exames só se permite o uso de elementos de escritura e calculadora.

- O alumno deberá presentarse ao exame debidamente identificado, co seu D.N.I, pasaporte ou título de conducir, non sendo válido outro documento.

- Tódalas probas e exames deberán ser entregados á súa finalización e baixo ningún concepto poderán ser sacados fora da aula.

- A revisión de exames terá lugar no centro e só no horario e lugar establecido polo profesor/a.

- No caso das actividades docentes que se leven a cabo por medios telemáticos, véxase a seguinte información:
<https://www.uvigo.gal/proteccion-datos>

No caso de incumprimento das normas anteriores, o profesor/a poderá adoptar as medidas que estime oportunas dentro da lexislación vixente.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

ARIAS ARANDA, A. y MINGUELA RATA, B. (Coord.), **Dirección de la Producción y Operaciones. Decisiones Estratégicas**, Pirámide, 2018

CRESPO FRANCO, T. y PIÑEIRO GARCÍA, P., **Producción. Planificación, Programación e Control**, Servicio Publicacións da Universidade de Vigo, 2009

CRESPO FRANCO, T. y PIÑEIRO GARCÍA, P., **Producción. Planificación, Programación e Control. Exercicios Resoltos**, Servicio Publicacións da Universidade de Vigo, 2005

Complementary Bibliography

ADAM, E.E. y EBERT, R.J., **Administración de la Producción y las Operaciones**, Prentice Hall, 1991

ARIAS ARANDA, A. y MINGUELA RATA, B. (Coord.), **Dirección de la Producción y Operaciones. Decisiones Operativas**, Pirámide, 2018

CHASE, R.B.; JACOBS, F.R. y AQUILANO, N.J., **Administración de operaciones : producción y cadena de suministros**, McGraw-Hill, 2014

DOMÍNGUEZ MACHUCA, J.A. (Coord.), **Dirección de operaciones. Aspectos estratégicos en la producción y los servicios**, McGraw-Hill, 1994

DOMÍNGUEZ MACHUCA, J.A. (Coord.), **Dirección de operaciones : aspectos tácticos y operativos en la producción y los servicios**, McGraw-Hill, 1994

FERNÁNDEZ SÁNCHEZ, E., **Dirección de la Producción. Fundamentos Estratégicos.**, Civitas, 1995

FERNÁNDEZ SÁNCHEZ, E.; AVELLA CAMARERO, L. y FERNÁNDEZ BARCALA, M., **Estrategia de Producción**, McGraw-Hill, 2006

FERNÁNDEZ SÁNCHEZ, E.; AVELLA CAMARERO, L. y FERNÁNDEZ BARCALA, M., **Administración de la Producción: Enfoque Estratégico**, Pirámide, 2020

FERNÁNDEZ SÁNCHEZ, E. y VÁZQUEZ ORDÁS, C., **Dirección de la Producción. Métodos Operativos.**, Civitas, 1994

HEIZER, J. y RENDER, B., **Dirección de la Producción y de Operaciones : Decisiones Estratégicas**, Prentice Hall, 2015

KRAJEWSKI, L.J. y RITZMAN, L.P., **Administración de Operaciones. Estrategia y análisis**, Pearson, 2003

MARTÍN PEÑA, M. L.; CARRASCO, E.; DÍAZ, E.; GARCÍA, F. y MONTERO, A., **Dirección de la Producción. Problemas y ejercicios resueltos**, Prentice Hall, 2003

MIRANDA GONZÁLEZ, F.J.; CHAMORRO MERA, A.; RUBIO LACOBIA, S. y BAÑEGIL PALACIOS, T.M., **Manual de Dirección de Operaciones**, Thomson, 2005

MIRANDA GONZÁLEZ, F.J.; RUBIO LACOBIA, S. y CHAMORRO MERA, A., **Dirección de Operaciones. Casos prácticos y recursos didácticos**, Paraninfo, 2014

PIÑEIRO GARCÍA, T.; ARÉVALO TOMÉ, R.; CABALLERO FERNÁNDEZ, G. y GARCÍA-PINTOS ESCUDER, A., **Introducción a la economía de la empresa. Una visión teórico-práctica**, Delta Publicaciones, 2010

SCHROEDER, R.G., **Administración de Operaciones. Toma de Decisiones en la Función de Operaciones**, McGraw-Hill, 1992

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Empresa: Fundamentos de administración/V03G020V01102

Empresa: Xestión de empresas/V03G020V01203

Other comments

Esta materia no PCEO Grao en Administración e Dirección de Empresas-Grao en Dereito impártese no 1º cuadrimestre do 3º curso. O profesor responsable é María Eva Diz Comesaña.

Aportarase ao alumnado a información e as pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

IDENTIFYING DATA**Dirección de recursos humanos**

Subject	Dirección de recursos humanos			
Code	V03G020V01303			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	9	Mandatory	2	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Organización de empresas e márketing			
Coordinator	Velando Rodríguez, María Elena			
Lecturers	Álvarez Prego de Oliver, Javier Eloy Gómez Fraiz, José Santiago Lampón Caride, Jesús Fernando Suárez Porto, Vanessa María Velando Rodríguez, María Elena			
E-mail	velando@uvigo.es			
Web				
General description	Materia centrada no estudo pormenorizado das estratexias, procesos, e técnicas da dirección de recursos humanos nas empresas			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
C3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.
C5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
C6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
C7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
C10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
C11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
C12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
C14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D4	Compromiso ético no traballo

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
Lograr o manexo por parte do alumnado dos coñecementos, e procesos propios da dirección e xestión de recursos humanos, mostrando compromiso coas consecuencias das súas accións en calquera contexto de intervención, reflexionando sobre os seus propios posicionamentos.	B1	C6	D4
	B2		
	B5		
	B13		
Lograr por parte do alumnado o coñecemento e a aplicación correcta das principais técnicas e ferramentas propias da dirección e xestión de recursos humanos	B14		
	B3	C6	
	B13	C7	

Lograr por parte do alumnado a aplicación de ferramentas de procura, filtrado e interpretación da información relevante na área de recursos humanos	B1 B5 B8 B9 B13	C6 C10 C16
Tomar decisións na procura de solucións a problemas relativos á situación socio-laboral da empresa, aplicando os métodos apropiados así como a emisión dos informes correspondentes	B1 B5 B8 B9 B10 B13	C12
Conseguir que o alumnado fixe obxetivos, elabore estratexias e planos de acción coherentes co seu entorno	B1 B5 B13	C3 C5 C6 C11 C14

Contidos

Topic	
BLOQUE I: FUNDAMENTOS DE RRHH	A función de recursos humanos na empresa. Dirección de recursos humanos na empresa. Fontes básicas de información na toma de decisións de recursos humanos (análise e avaliación de postos e avaliación do rendimento).
BLOQUE II: ACTIVIDADES BÁSICAS NA DIRECCIÓN E XESTIÓN DE RRHH	Planificación de recursos humanos na empresa. Estratexias, procesos e técnicas de compensación e retribución. Estratexias, procesos e técnicas de recrutamento, selección e socialización. Estratexias, procesos e técnicas de desenvolvemento dos recursos humanos.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Estudo de casos	10	7.5	17.5
Resolución de problemas de forma autónoma	0	30	30
Prácticas de laboratorio	27.5	32.5	60
Estudo previo	0	30	30
Lección maxistral	37.5	50	87.5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Estudo de casos	Formulación, resolución, presentación e debate de exercicios/cuestións/problemas/casos prácticos por parte do alumnado, de forma individual ou en grupo, baixo a proposta, guía e supervisión do profesorado. O alumnado debe desenvolver as solucións axeitadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, fórmulas ou algoritmos específicos e axeitados, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa disciplina. O alumnado debe desenvolver de forma autónoma a análise e a resolución dos problemas e/ou exercicios polo que é preciso que o estudantado traballe previamente o material explicado polo profesorado.
Prácticas de laboratorio	Exercicios de aplicación práctica de diversas técnicas por parte do alumnado a través das TIC específicas en aulas de informática, de forma individual ou en grupo, baixo a proposta, guía e supervisión do profesorado.
Estudo previo	Traballo autónomo do alumnado que consistirá na procura, lectura e traballo de documentación, preparación e propostas de resolución de problemas e/ou exercicios, así como na preparación de probas avaliáveis.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices do traballo, exercicios ou proxectos que debe desenvolver a persoa estudante. Requírese a participación activa do alumnado na aula. Ademais soe ser necesario que o estudantado traballe previamente o material entregado polo profesorado.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	No MooVi da materia figurará o sistema de concertación de citas e/ou os correos electrónicos do profesorado que siga o sistema de concertación previa.

Estudo de casos	No MooVi da materia figurará o sistema de concertación de citas e/ou os correos electrónicos do profesorado que siga o sistema de concertación previa.
Resolución de problemas de forma autónoma	No MooVi da materia figurará o sistema de concertación de citas e/ou os correos electrónicos do profesorado que siga o sistema de concertación previa.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results		
Estudo de casos	Avaliarase a comprensión da materia, a aplicación de técnicas específicas axeitadas, a argumentación, a capacidade de transmisión de contidos, na realización de presentacións, resolución de problemas, casos e exercicios nun tempo e condicións establecidos polo profesorado ó longo do período lectivo. A aplicación desta técnica correspóndese coas prácticas da materia recollidas nos grupos medianos.	21.43	B1 B2 B5 B8 B9 B10 B13 B14	C3 C5 C6 C7 C10 C11 C12 C14	D4
Prácticas de laboratorio	Avaliarase a comprensión da materia, a aplicación de técnicas específicas axeitadas, a argumentación, a capacidade de transmisión de contidos, a toma de decisión coherentes, na resolución de problemas e exercicios nun tempo e condicións establecidos polo profesorado ó longo do período lectivo. A aplicación desta técnica correspóndese coas prácticas da materia recollidas nos grupos medianos.	28.57	B1 B2 B3 B5 B8 B9 B10 B13 B14	C3 C5 C6 C7 C10 C11 C12 C14 C16	D4
Lección maxistral	Avaliarase a comprensión da materia, a adquisición de competencias de coñecemento, e destreza na práctica, a través de varias probas de avaliación con contido teórico e práctico, formuladas polo profesorado ó longo do período lectivo.	50	B1 B5 B10 B13 B14	C3 C5 C6 C7 C10 C11 C12 C14 C16	D4

Other comments on the Evaluation

O alumnado poderá elixir ser avaliado mediante o sistema de avaliación continua (AC), ou alternativamente optar por unha proba de Avaliación Global (AG). A avaliación por defecto é a AC e a descrición desta guía está pensada para esta modalidade de avaliación. O alumnado poderá elixir AG segundo o procedemento e o prazo establecido, que será publicado no MooVi da materia. A elección de AG supón a renuncia ao dereito de seguir avaliándose mediante as actividades de AC que resten e á cualificación obtida ata ese momento en calquera das probas que xa tiveron lugar.

Sistema de Avaliación Continua (AC)

a. Sistema de avaliación: realizaranse ao longo do curso varias probas vinculadas á metodoloxía da lección maxistral, e todas as probas terán a mesma ponderación e suporán en total o 50% da nota final de AC. Ademais, realizaranse varias actividades avaliáveis relacionadas coa metodoloxía de prácticas de laboratorio e de estudo de casos. Todas as actividades avaliáveis realizadas nos grupos medianos terán a mesma ponderación e suporán en total o 50% da nota final de AC. As probas/actividades avaliáveis non realizadas contarán como cero.

b. O alumnado que sexa avaliado no réxime de avaliación continua terá a posibilidade de superar a materia e de obter o 100% da nota. Superarase a materia sempre e cando a nota final da materia seguindo o sistema establecido no apartado anterior (apartado a) sexa maior ou igual a 5 puntos sobre 10.

c. É obrigatoria a asistencia ás clases nas que este programada unha proba/actividade avaliável. A programación das probas/actividades avaliáveis estará a disposición do alumnado no MooVi da materia.

d. Considerarase que o alumnado se ten presentado á avaliación continua cando se teña presentado a algunha das probas/actividades de avaliación desta modalidade.

e. A concreción das actividades de avaliación continua a realizar dependerá en gran medida do número de estudantes, así como da dispoñibilidade de medios.

f. As actividades de avaliación continua só se poderán entregar nas datas e sesións establecidas ó efecto, debendo cada estudante asistir ó grupo que teña asignado para a realización das mesmas. O cambio de grupo neste caso deberá ser autorizado polo profesorado.

g. Se a persoa estudante non supera a materia por avaliación continua, poderá presentarse ó exame de avaliación global da convocatoria ordinaria (convocatoria de febreiro I cuadrimestre). Nese caso, a nota final do curso (primeira oportunidade) será a suma da nota obtida no sistema de AC (apartado a do sistema AC), cunha ponderación do 60% sobre o total, e da nota obtida na proba de avaliación global, cunha ponderación do 40% do total. Para aprobar a materia será preciso obter unha nota igual ou superior a 5 puntos sobre 10.

h. Na segunda oportunidade (convocatoria extraordinaria de xullo) a persoa estudante deberá presentarse ó exame de avaliación global da segunda oportunidade (convocatoria extraordinaria de xullo). Dito exame de avaliación global versará sobre a totalidade da materia. A nota final da materia será a maior das dúas seguintes: 1) a nota do exame de avaliación global da convocatoria extraordinaria de xullo (segunda oportunidade), cunha puntuación máxima de 10 puntos, ou 2) a suma da nota obtida no sistema de AC (apartado a do sistema AC), cunha ponderación do 60% sobre o total, e da nota obtida na proba de avaliación global, cunha ponderación do 40% do total. En calquera caso para aprobar a materia será preciso obter unha nota igual ou superior a 5 puntos sobre 10.

i. Na convocatoria de fin de carreira o alumnado será avaliado cun exame de avaliación global cunha puntuación máxima de 10 puntos. Para aprobar a materia será preciso obter unha nota igual ou superior a 5 puntos sobre 10. Dito exame versará sobre a totalidade da materia.

Proba de Avaliación Global (AG)

a. Tanto na primeira oportunidade (convocatoria do I cuadrimestre) como na segunda oportunidade (convocatoria extraordinaria de xullo), e na convocatoria de fin de carreira o alumnado será avaliado cun exame final cunha puntuación máxima de 10 puntos. Para aprobar a materia será preciso obter unha nota igual ou superior a 5 puntos sobre 10. Dito exame versará sobre a totalidade da materia.

Os estudantes que non participen na AC nin na AG, figurarán nas actas como "non presentados".

As datas e horas das probas de AG (de primeira e segunda oportunidade) son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2023/24. En caso de conflito ou disparidade entre as datas de exames, prevalecerán as publicadas na web da facultade, <http://fccee.uvigo.es/organizacion-docente.html>.

OBSERVACIÓNS

1. Recoméndase que o alumnado asista ás clases con regularidade, e ás titorías cando o precisen e se impliquen activamente no seu proceso de aprendizaxe. É responsabilidade do alumnado consultar os materiais dispoñibles na plataforma MooVi e estar ó tanto dos avisos e das datas de realización das diferentes probas/actividades de avaliación. O sistema de concertación de titorías figurará no MooVi da materia.

2. Recoméndase ao alumnado ter en conta o Título VII (Do uso de medios ilícitos), do Regulamento sobre a Avaliación, a calificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudantado (<https://secretaria.uvigo.gal/uv/web/normativa/public/normativa/documento/downloadbyhash/4904ced4d24eb81fe5715ddde2c48c59c0a7c4d624cd0e7491df7a753985ccfa>)

3. Non está permitido facer uso de teléfonos móbiles, ordenadores portátiles, tablets ou similares nas sesións de traballo. Estes deben estar desconectados, agás autorización expresa do profesorado.

4. Os teléfonos móbiles deben estar pechados na realización das probas e o alumnado non debe ter consigo reloxos e demais dispositivos intelixentes na realización das mesmas, agás autorización expresa do profesorado.

5. Non está permitido comer nin beber (agás auga) na clase.

6. É imprescindible asistir ás sesións de aula co material necesario para o seu desenvolvemento (tales como manual, apuntes, enunciado da práctica, entre outros).

7. Para a realización dos exames só se permite o material indicado polo profesorado.

8. A persoa estudante deberá presentarse ao exame debidamente identificada, co D.N.I, pasaporte ou carné de conducir, non sendo válido outro documento.

9. Tódalas probas/actividades avaliábeis deberán ser entregados a súa finalización e baixo ningún concepto poderán ser sacados fora da aula, nin fotografados nin gravados polo alumnado.

10. A revisión de exames terá lugar só no horario e lugar do centro establecido polo profesorado.

11. No caso das actividades docentes que se leven a cabo por medios telemáticos véxase <https://www.uvigo.gal/proteccion-datos>

No caso de incumprimento das normas anteriores, o profesorado poderá adoptar as medidas que estime oportunas.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

ALBIZU GALLASTEGUI, E. e LANDETA RODRÍGUEZ, J., **Dirección Estratégica de los Recursos Humanos. Teoría y Práctica.**, Pirámide, 2011

DE LA CALLE, M.C. e ORTIZ DE URBINA, M, **Fundamentos de Recursos Humanos, 2ª ed.**, Pearson Educación, 2018

LEAL, A., ALFARO DE PRADO, A., RODRÍGUEZ, L. e ROMÁN, M., **El Factor Humano en las Relaciones Laborales**, Pirámide, 1999

PEREDA MARIN, S., **Dirección y gestión de recursos humanos por competencias**, Editorial Universitaria Ramón Areces, 2011

Complementary Bibliography

ALLES, M.A, **Dirección Estratégica de Recursos Humanos, 3ª ed.**, Granica, 2015

BYARS, L. e RUE, L., **Gestión de los Recursos Humanos**, Irwin, 1997

DESSLER, G., **Administración de Recursos Humanos**, Prentice Hall, 2009

DELGADO Mª I., GÓMEZ L., VÁZQUEZ E., **Gestión de los Recursos Humanos, del Análisis Teórico a la Solución Práctica**, Prentice Hall, 2006

DOLAN, S., VALLE, R., JACKSON, S e SCHULER, R.S., **La Gestión de los Recursos Humanos**, McGraw Hill, 2007

FERNÁNDEZ AGUADO J., **Dirigir Personas en la Empresa. Enfoque conceptual y Aplicaciones Prácticas.**, Pirámide, 2007

FERRER LOPEZ, M.A., **Como confeccionar nóminas y seguros sociales 2017**, 30, Deusto, 2017

FISHER, C., SCHOENFELDT, L. e SHAW, J., **Human Resource Management, 6th ed.**, Mifflin Co., 2006

GARCÍA TENORIO, J. e SABATER, R., **Fundamentos de Dirección y Gestión de Recursos Humanos**, Thomson, 2004

MONDY, R., **Administración de recursos humanos**, Prentice Hall,, 2010

ROBLEDO CAMACHO, M., **D3D. Un Enfoque Integral de la Dirección de Empresas**, Díaz de Santos, 2004

RUBIO DE MEDINA, M.D., **Retribuciones Laborales**, Bosch, 2005

SASTRE CASTILLO, M.A. e AGUILAR PASTOR, E.M., **Dirección de Recursos Humanos. Un Enfoque Estratégico.**, McGraw Hill, 2003

VELANDO RODRÍGUEZ, M.E., **Manual Práctico de Planificación de Necesidades de Recursos Humanos (versión actualizada 2022)**, Amazon, 2020

ODE, **Estudio de retribuciones 2012**, ODE, 2012

ODE, **Estudio de retribuciones 2015**, ODE, 2015

ICSA, **Informe de Remuneraciones Pymes y Gran empresa**, ICSA, 2020

<http://www.expansionyempleo.com>,

<http://www.losrecursoshumanos.com/>,

<http://www.rrhhdigital.com/>,

<http://www.mites.gob.es/>,

<http://www.seg-social.es/>,

<http://www.sepe.es>,

<http://www.ine.es>,

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Empresa: Fundamentos de administración/V03G020V01102

Empresa: Xestión de empresas/V03G020V01203

Other comments

Aportarase ó alumnado a información e as pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

Esta materia no PCEO Grao en Administración e Dirección de Empresas-Grao en Dereito impártese no 2º cuatrimestre do 3º curso e o profesorado responsable está integrado por: Vanessa Suárez Porto, Santiago Gómez Fraiz e Mª Elena Velando Rodríguez (Coordinadora) e dado que as clases se imparten na Facultade de Ciencias Xurídicas e do Traballo, os exames

das convocatorias ordinaria e extraordinaria desta materia terán lugar na data, hora e lugar establecido polo Decanato desta facultad. Consulten a páxina web desta facultad.

IDENTIFYING DATA				
Econometría				
Subject	Econometría			
Code	V03G020V01304			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Economía aplicada			
Coordinator	Otero Giráldez, María Soledad			
Lecturers	Álvarez García, María Begoña Otero Giráldez, María Soledad			
E-mail	sotero@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/vverdugo/			
General description	A materia encádrase no primeiro cuadrimestre do segundo curso do grao. Trátase dunha materia para alumnos que xa completaron o primeiro curso, e que por tanto posúen formación nas disciplinas de matemáticas e estatística, un coñecemento básico das cales é moi importante para o estudo da econometría. Deste xeito, o alumno áchase preparado para abordar unha materia de análise como é a econometría, na que empregar os seus coñecementos estatísticos para construír modelos econométricos xenerais, que son aplicables en principio ao estudo e resolución de problemas dunha ampla variedade de materias relacionadas coa titulación.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
C7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
C12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
Comprensión das técnicas econométricas básicas dende un punto de vista teórico e aplicado.	B1 B13	C7	
Manexo das técnicas e ferramentas básicas para a cuantificación das relacións entre variables relevantes do mundo económico e empresarial.	B13	C12	
Habilidades para a resolución de problemas de maneira eficaz, así como para a argumentación rigorosa e intelixible.	B1 B2	C12	D3

Contidos

Topic	
1. Modelización econométrica.	Definición e obxectivos do modelo econométrico. Deseño e construción do modelo econométrico.
2. Modelo de Regresión Lineal Clásico (MRLC).	Especificación do modelo. Hipóteses básicas do modelo. Estimación e interpretación dos coeficientes estimados. Propiedades dos estimadores. Bondade de axuste. Contrastes de hipóteses. Predición. Outras cuestións relacionadas co Modelo de Regresión Lineal Clásico (MRLC).
3. Incumprimento das hipóteses clásicas.	Análise, Consecuencias, Diagnoses e posibles solucións se hai incumprimento das hipóteses clásicas.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	20	30	50
Resolución de problemas	6	15	21
Prácticas con apoio das TIC	20	28	48
Observación sistemática	2	5	7
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	10	12

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, complementada co uso de medios audiovisuais, así como a introdución dalgunhas preguntas dirixidas ao estudante, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.
Resolución de problemas	Permite ao alumnado implementar de forma efectiva os coñecementos teóricos adquiridos a partir das sesións maxistrais a través da realización de actividades tales como resolución de cuestións, exercicios e problemas. Os obxectivos desta técnica son: alcanzar unha maior competencia no manexo dos contidos aprendidos así como ilustrar as súas potenciais aplicacións.
Prácticas con apoio das TIC	Nestas sesións de laboratorio informático aplicaranse os coñecementos adquiridos nas clases teóricas e prácticas para realizar supostos prácticos coa axuda dun paquete informático econométrico. Os alumnos traballarán de forma autónoma, individualmente ou en grupo, baixo a supervisión do profesor.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	O alumnado poderá resolver as dúbidas que xurdan nas clases con titorías personalizadas
Resolución de problemas	Resolveranse exercicios e problemas relacionados coa materia
Tests	Description
Exame de preguntas de desenvolvemento	O alumnado poderá resolver todas as dúbidas que xurdan na preparación da proba de avaliación continua en titorías personalizadas
Exame de preguntas de desenvolvemento	O alumnado poderá resolver todas as dúbidas que xurdan na preparación da proba de avaliación continua en titorías personalizadas

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Resolución de problemas	Outras evidencias de avaliación continua	20-30	B1 C7 D3 B2 C12
Observación sistemática	Outras evidencias de avaliación continua	0-10	B1 C7 D3 B2 C12 B13
Exame de preguntas de desenvolvemento	Proba de avaliación continua que abordará temas teóricos e saídas de ordenador	30-40	B1 C7 D3 B2 C12 B13
Exame de preguntas de desenvolvemento	Proba de avaliación continua que abordará temas teóricos e saídas de ordenador	30-40	B1 C7 D3 B2 C12 B13

Other comments on the Evaluation

A avaliación por defecto é a AC pero o alumno poderá renunciar a AC se non aparece en ningunha proba de avaliación continua no primeiro mes de clases.

Nas probas de avaliación continua establecerase unha nota mínima de 3,5 sobre 10. No caso de non alcanzar dicha nota a cualificación da avaliación continua será a suma das notas obtidas nas 2 probas da AC. Se alcanza dicha nota, sumarase a nota das probas as outras notas recollidas o longo do curso.

Se require unha nota mínima de 5 puntos sobre 10 para aprobar por avaliación continua

As datas das probas de avaliación incluíranse no cronograma do curso.

Como alternativa ao sistema de avaliación continua, o alumno poderá optar por ser avaliado con unha única proba de avaliación global que suporá o 100% da nota. Isto aplicarase tamén na convocatoria extraordinaria do curso.

Na convocatoria de fin de curso, a proba de avaliación global suporá o 100% da nota.

As datas das probas de avaliación global serán as aprobadas pola Xunta de Facultade e publicadas na páxina web da Facultade (<http://fcee.uvigo.es>).

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Cal Bouzada, M.I. y Verdugo Matés, M. V., **Guía de introducción a la econometría utilizando Gretl**, primera edición, Virtual eumed.net, 2013

Fernández-Jardón, C. M. y otros, **Econometría Estática Aplicada**, Tórculo, 1997

Gujarati, **Econometría**, cuarta edición, McGraw-Hill, 2003

Martín, G., J.M. Labeaga y F. Mochón, **Introducción a la Econometría**, Prentice Hall, 1997

Pena, J. B. y otros, **Cien ejercicios de Econometría**, Pirámide, 1999

Verdugo Matés, M. V. y Cal Bouzada, M.I., **Incumplimientos del Modelo de Regresión Lineal Normal Clásico con Gretl**, primera edición, Virtual eumed.net, 2017

Verdugo Matés, M.V. y otros, **Análisis Económico. Una aproximación práctica con Shazam**, Delta Publicaciones, 2006

Wooldridge, J.M, **Introducción a la Econometría: Un enfoque moderno**, segunda edición, Thomson-Learning, 2003

Complementary Bibliography

Dougherty, C., **Introduction to Econometrics**, second edition, Oxford University Press, 2002

Greene, W.H., **Análisis Económico**, tercera edición, Prentice-Hall, 1999

Novalés, A, **Econometría**, segunda edición, McGraw-Hill, 1997

Pérez, C., **Problemas resueltos de Econometría**, Thomson Paraninfo, 2006

Guisan M.C, **Econometría**, Mc GrawHill, 1997

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Estatística: [Estatística/V03G020V01204](#)

Matemáticas: [Matemáticas/V03G020V01104](#)

Other comments

Esta materia no PCEO Grao en Administración e Dirección de Empresas-Grao en Dereito impártese no 1º cuatrimestre do 2º curso e o profesorado responsable está integrado por: Mª Vitoria Verdugo Matés.

IDENTIFYING DATA**Contabilidade financeira II**

Subject	Contabilidade financeira II			
Code	V03G020V01401			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Economía financeira e contabilidade			
Coordinator	Diéguez Ferreiro, Ricardo Miguel			
Lecturers	Diéguez Ferreiro, Ricardo Miguel Olmo Casalderrey, Jaime del			
E-mail	rdieguez@uvigo.es			
Web				
General description	<p>A materia CONTABILIDADE FINANCEIRA II completa os coñecementos adquiridos polo alumno na materia de CONTABILIDADE FINANCEIRA I do primeiro cuadrimestre do 2º Curso do Grao en ADE, centrándose no estudo da contabilización das operacións vinculadas co ciclo de capital.</p> <p>Para o que se estuda a problemática contable das transaccións con instrumentos financeiros, na súa dobre vertente investimento e financiamento, introducindo ao alumno no estudo da contabilidade por razón do suxeito, a través da problemática da emisión de instrumentos financeiros por parte das entidades que teñan a forma xurídica de sociedade.</p> <p>Así mesmo complétase o estudo da problemática dos activos non correntes operativos, facendo especial incidencia na depreciación do inmovilizado .</p> <p>Finalizando o programa co estudo das contas anuais.</p> <p>Con todo isto o alumno terá un coñecemento completo do modelo contable español.</p>			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade de análise e síntese
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
C4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
C6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
C7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
C10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
C12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
D4	Compromiso ético no traballo
D5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
------------------------------------	-------------------------------

Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa.	A2 A3 A4	B1	C4	D3 D5
Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial.	A2 A3 A4	B9 B10 B14	C6 C7 C10	D4
Capacidade para aplicar correctamente a lexislación mercantil en materia contable	A2 A3 A4 A5	B1 B5 B13	C4 C12 C16	D3 D4 D5

Contidos

Topic	
I. OS INVESTIMENTOS FINANCEIROS. ACTIVOS FINANCEIROS	I.1.- Instrumentos financeiros. I.2.- Activos financeiros. Concepto e clasificación. I.3.- Créditos comerciais e non comerciais. I.4.- Valores representativos de débeda. I.5.- Investimentos en instrumentos de patrimonio. I.6.- Reclasificación e baixa de activos financeiros. I.7.- Deterioración de valor dos activos financeiros.
II. FINANCIAMENTO BÁSICO: (I) PATRIMONIO NETO: (1) FONDOS PROPIOS: (1.1) CAPITAL SOCIAL	II.1.- As fontes de financiamento na empresa: Concepto e clasificación. II.2.- O Capital Social: Problemática contable derivada da fundación da sociedade. II.3.- Contabilización dos incrementos de capital: Causas e tipos. II.4.- Contabilización das reducións de capital: Causas e tipos. II.5.- Do negocio sobre as propias accións.
III. FINANCIAMENTO BÁSICO: (I) PATRIMONIO NETO: (1) FONDOS PROPIOS: (1.2) RESERVAS	III.1.- A autofinanciación: Concepto e clases. III.2.- O resultado do exercicio e base de repartición. III.3.- Orde de prelación na distribución das ganancias. III.4.- Remuneración das accións. III.5.- As dotacións a reservas. Problemática contable das Reservas: Concepto, clases e funcionamento III.6.- Outros participes. III.7.- O resultado negativo: A absorción de perdas III.8.- Os resultados pendentes de aplicación
IV.- FINANCIACION BASICA (I) PATRIMONIO NETO. (2) AXUSTES POR CAMBIO DE VALOR. SUBVENCIONS, DOAZONS E LEGADOS RECIBIDOS	IV.1. Problemática dos activos financeiros a valor razoable con cambios no patrimonio neto. IV.2. Operacións de cobertura IV.3.- Subvencións, doazóns e legados recibidos.
V.- FINANCIACION BASICA: (II) PASIVO NON CORRENTE: (1) PRESTAMOS E EMPRESTITOS	V.1.- Financiamento alleo a longo prazo: Concepto e clases. V.2.- Tipos de préstamos e empréstitos. V.3.- A imputación anual dos gastos financeiros plurianuais dos préstamos e empréstitos. V.4.- Problemática contable dos préstamos e empréstitos ordinarios. V.5.- Problemática contable dos empréstitos convertibles. V.6.- Problemática contable do leasing ou arrendamento financeiro.
VI.- FINANCIACION BASICA: (II) PASIVO NON CORRENTE: (2) PROVISIONS	VI.1.- Provisións: Concepto. VI.2.- Problemática contable das provisións. VI.3.- Provisión por desmantelamento, retiro ou rehabilitación do inmovilizado. VI.4.- Provisión para outras responsabilidades.
VII.- ACTIVO NON CORRENTE, O INMOBILIZADO TECNICO E OS INVESTIMENTOS INMOBILIARIOS.	VII.1.- Os investimentos fixos: Concepto, clases e función na empresa. VII.2.- Problemas valorativos. Inmovilizado material e intangible VII.3.- Investimentos inmobiliarios VII.4.- Activos non correntes mantidos para a venda VII.5.- A depreciación do inmovilizado como compoñente do resultado da unidade económica. VII.6.- Métodos de amortización: Prácticos e teóricos. VII.7.- Deterioración de valor de activos non correntes.

VIII.- CONTAS ANUAIS

- VIII.1.- Marco xurídico das contas anuais
- VIII.2.- O Balance
- VIII.2.1.- Concepto e representatividade do Balance
- VIII.2.2.- Normas aplicables ao Balance de situación
- VIII.2.3.- Contido e estrutura do Balance
- VIII.3.- A conta de perdas e ganancias
- VIII.3.1.- Os gastos: Definición e recoñecemento
- VIII.3.2.- Os ingresos: Definición e recoñecemento
- VIII.3.3.- As distintas categorías dos resultados empresariais
- VIII.3.4.- O imposto sobre sociedades
- VIII.4.- O estado de cambios no patrimonio neto
- VIII.4.1.- O estado de ingresos e gastos recoñecidos
- VIII.4.2.- O estado total de cambios no patrimonio neto
- VIII.5.- O estado de fluxos de efectivo
- VIII.6.- A memoria

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Seminario	5	5	10
Seminario	15	30	45
Lección maxistral	30	45	75
Exame de preguntas obxectivas	1	6	7
Resolución de problemas e/ou exercicios	1.5	11.5	13

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Seminario	CONTROL TUTORIAL DO PROCESO DE APRENDIZAXE DO ALUMNO/A. EXPOSICIÓN, RESOLUCIÓN DE DÚBIDAS E REALIZACIÓN DE PROBAS DE CONTROL
Seminario	REALIZACIÓN DE CASOS PRÁCTICOS POLO/A ESTUDANTE, QUE PERMITE PROFUNDAR OU COMPLEMENTAR OS CONTIDOS DA MATERIA. ESTA ACTIVIDADE EMPRÉGASE COMO COMPLEMENTO DAS CLASES TEÓRICAS.
Lección maxistral	EXPOSICIÓN POR PARTE DO PROFESOR DOS CONTIDOS SOBRE A MATERIA OBXECTO DE ESTUDO, BASES TEÓRICAS E DIRECTRICES DOS EXERCICIOS QUE O/A ESTUDANTE TEN QUE DESENVOLVER NOS SEMINARIOS.

Atención personalizada**Methodologies Description**

Seminario	NAS TUTORÍAS RESOLVERANSE AS DÚBIDAS, RELACIONADAS COA MATERIA, QUE EXPOÑA O/A ESTUDANTE.
Seminario	NAS CLASES PRÁCTICAS OS/AS ESTUDANTES REALIZARÁN CASOS PRÁCTICOS COA SUPERVISIÓN DO PROFESOR

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results			
			A	B	C	D
Seminario	REALIZACIÓN DE PROBAS DE CONTROL	25	A2 A3	B1 B9 B10	C10	D3 D4 D5
Seminario	ASISTENCIA ÁS CLASES PRÁCTICAS E RESOLUCIÓN DE PROBLEMAS DE FORMA AUTÓNOMA	10		B1 B5 B9		D3 D4 D5
Exame de preguntas obxectivas	PROBA ESCRITA PRESENCIAL NO HORARIO DA ÚLTIMA SESIÓN TEÓRICA, SOBRE A ADQUISICIÓN DE COMPETENCIAS DE COÑECEMENTO	25	A2 A3 A4 A5	B13 B14	C4 C6 C7 C12 C16	D3 D4 D5
Resolución de problemas e/ou exercicios	PROBA FINAL. PROBA ESCRITA PRESENCIAL AO FINAL DO CUADRIMESTRE, SOBRE A ADQUISICIÓN DE COMPETENCIAS DE COÑECEMENTO	40	A2 A3 A4 A5	B13 B14	C4 C6 C7 C12 C16	D3 D4

Other comments on the Evaluation

SISTEMA DE AVALIACIÓN CONTINUA: A ASISTENCIA E PARTICIPACIÓN NAS CLASES VALORARASE CUNHA PONDERACIÓN DO 10% (SENDO NECESARIO ASISTIR POLO MENOS AO 75% DAS CLASES PRÁCTICAS). ADEMAIS, REALIZARANSE TRES PROBAS CUNHA PONDERACIÓN DO 25%, 25% E 40% RESPECTIVAMENTE. A ÚLTIMA DESTAS PROBAS REALIZARASE O MESMO DÍA QUE A DATA OFICIAL DE AVALIACIÓN GLOBAL (AG) DE PRIMEIRA CONVOCATORIA.

O/A ESTUDANTE SERÁ AVALIADO NA CONVOCATORIA ORDINARIA DE ACORDO CON OS CRITERIOS SINALADOS ANTERIORMENTE. AVALIACIÓN CONTINUA (AC).

ALTERNATIVAMENTE AO SISTEMA DE AVALIACIÓN CONTINUA, O ALUMNADO PODERÁ OPTAR A SER AVALIADO CUNHA ÚNICA PROBA DE AVALIACIÓN GLOBAL (AG) QUE SUPOÑERÁ O 100% DA CUALIFICACIÓN. ESTA PROBA SERÁ DIFERENTE Á PROBA FINAL DA AVALIACIÓN CONTINUA.

A RENUNCIA Á AVALIACIÓN CONTINUA TERÁ QUE REALIZARSE DE FORMA EXPRESA E POR ESCRITO ANTES DA REALIZACIÓN DA 3ª PRÁCTICA.

EN SEGUNDA CONVOCATORIA REALIZARASE UNHA PROBA TEÓRICO-PRÁCTICA, CUXA CUALIFICACIÓN SUPOÑERÁ O 100% DA NOTA.

OS EXAMES OFICIAIS DA MATERIA REALIZARANSE NAS DATAS QUE FIGURAN NO CALENDARIO PUBLICADO POLA FACULTADE DE CC. EE. E EE. AS DATAS DOS EXAMES PODEN SER CONSULTADAS NA PÁXINA WEB DA FACULTADE <http://fccee.uvigo.es>.

A PUNTUACIÓN DA AVALIACIÓN CONTINUA NON SE CONSERVARÁ NO CURSO ACADÉMICO SEGUINTE.

O EXAME DA CONVOCATORIA FIN DE CARREIRA CONSISTIRÁ NUNHA PROBA TEÓRICO-PRÁCTICA ESCRITA, CUXA CUALIFICACIÓN SUPOÑERÁ O 100% DA NOTA.

OS ALUMNOS PODERÁN SOLICITAR TITORÍAS INDIVIDUALIZADAS COS PROFESORES DA MATERIA A TRAVÉS DO CORREO ELECTRÓNICO. AS MESMAS REALIZARANSE NOS DESPACHOS DOS PROFESORES NA FACULTADE DE CIENCIAS ECONÓMICAS E EMPRESARIAIS .

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

BESTEIRO VARELA, MARÍA AVELINA y MAZARRACÍN BORREGUERO, Mª ROSARIO, **Contabilidad Financiera Superior**, 2ª Edición, Ediciones Pirámide, 2016

PLAN GENERAL DE CONTABILIDAD, REAL DECRETO 1514/2007,

TEXTO REFUNDIDO LEY DE SOCIEDADES DE CAPITAL, REAL DECRETO LEGISLATIVO 1/2010,

Complementary Bibliography

Montesinos, Vicente, **Fundamentos de contabilidad financiera**, Ediciones Pirámide, 2015

SEBASTIAN CASTRO, FRANCISCO Y OTRO, **CONTABILIDAD DE INSTRUMENTOS FINANCIEROS Y COMBINACIONES DE NEGOCIO**, 1ª Edición, Ediciones CEF, 2008

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Análise contable/V03G020V01601

Subjects that it is recommended to have taken before

Dereito mercantil/V03G020V01205

Empresa: Matemática das operacións financeiras/V03G020V01202

Empresa: Contabilidade financeira I/V03G020V01301

Other comments

Achegarase ao alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo. No PCEO Grao en Administración e Dirección de Empresas-Grao en Dereito, esta materia impártese no Primeiro Cuadrimestre do 3 curso. O profesorado responsable está integrado por: Ricardo M. Diéguez Ferreiro

IDENTIFYING DATA**Investment decisions**

Subject	Investment decisions			
Code	V03G020V01402			
Study programme	Grado en Administración y Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2nd	2nd
Teaching language	#EnglishFriendly Spanish English			
Department				
Coordinator	Rodríguez de Prado, Francisco			
Lecturers	Martínez Cobas, Francisco Javier Rodríguez de Prado, Francisco			
E-mail	fprado@uvigo.es			
Web	http://https://fprado.webs.uvigo.es/			
General description	This course aims to provide students with the theoretical knowledge and analytical capacity to perform tasks corresponding to financial management, especially in the analysis of short-term solvency and the evaluation of investment return. The knowledge acquired serves as a basis previous to study other subjects of the Degree in the area of Finance.			

English Friendly subject: International students may request from the teachers:
a) resources and bibliographic references in English, b) tutoring sessions in English, c) exams and assessments in English.

Training and Learning Results

Code	
B1	Ability to analyse and synthesise
B3	Skills related to the use of those computer applications used in business management
B10	Issue assessment reports on specific situations regarding companies and markets
B11	Design global management projects or projects related to the functional areas within a company
B13	Capacity for learning and independent work
B14	Capacity to apply the theoretical and practical knowledge acquired in a specialised academic context
C3	Acquire and understand knowledge regarding: Internal aspects, functions and processes of organisations including their nature, structure, direction, operation and management
C5	Acquire and understand knowledge regarding: The relationship between the business and its surroundings, evaluating its impact on business strategy, behaviour, management and sustainability
C7	Acquire and understand knowledge regarding: The main instrumental techniques applied to the business context
C10	Assess the situation and foreseeable evolution of a company based on the relevant information records
C11	Make strategic decisions using different types of business models
C12	Solve problems effectively and make decisions using the appropriate quantitative and qualitative methods, including the identification, expression and solution of business problems
C16	Skills in looking for, identifying and interpreting sources of relevant economic information

Expected results from this subject

Expected results from this subject	Training and Learning Results	
Know the main tasks about financial management of companies	B1	C3 C5
Know the financial goal and the relationship with the activity of the company	B1 B14	C3 C5 C16
Identify and estimate the appropriate financial structure according to the operating cycle and activity of the company	B1 B3 B10 B11 B14	C3 C5 C7 C10 C11 C12 C16

Know the concept of investment and the relationship with the financial goal	B1 B14	C3 C5 C16
Know and estimate variables on an investment and apply the main analytical techniques to estimate return on investments	B1 B3 B10 B11 B13 B14	C7 C10 C11 C12 C16
Interpretation of the results obtained applying return on investments methods	B1 B10 B11 B13 B14	C7 C11 C12 C16
Using computer applications in the resolution of practical exercises in business financial management	B1 B3 B10 B11 B13 B14	C12 C16
Know and value the influence of risk in the profitability of investments	B1 B3 B10 B14	C7 C11 C12

Contents

Topic	
Financial management fundamentals	- The financial function of the company: historical evolution. The financial goal. Tasks in financial management. - The financial and economic structure of the company: The financial flows in the company. The balance sheet. Turnover and working capital. CASH conversion cycle. Ratios analysis. - Effects of the time value of the money: the inflation and the interest rate. Future value of the money. Present value of the money
Concept and classification of investments	Investment concept. Classification of investments in the company. Implications of investments for the company.
Data for an investment	Variables for estimating the profitability of investments. Estimated Cashflow
Return on Investments valuation methods	Investment evaluation. The discount rate or cost of capital. Net present value (NPV). Internal rate of return (IRR).
Return on investments interpretation	Choosing among several investments. IRR interpretation: reinvestment rate and inconsistency. Risk in investment decisions

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Practices through ICT	13	20	33
Problem solving	7	6	13
Autonomous problem solving	0	10	10
Lecturing	30	58	88
Essay questions exam	2	0	2
Problem and/or exercise solving	0	4	4

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Practices through ICT	Proposal of complex problems of the subject. Explanation and use of computer tools applied to solve financial problems. Data entry, structure and application of financial functions. Presentation and analysis of results.
Problem solving	Approach and resolution of practical exercises that complement the lecturers and allow students to consolidate knowledge. Students can request to teacher through questions that will be answered in a personalized way.

Autonomous problem solving	Students will solve proposed exercises throughout the semester autonomously.
Lecturing	Teacher explanation in the classroom of the most relevant contents, using teaching material available to students on the platform and bibliography recommended.

Personalized assistance

Methodologies	Description
Practices through ICT	Resolution of problems with computer support
Problem solving	Solution of doubts in the resolution of practical exercises

Assessment

Description	Qualification	Training and Learning Results
<p>Essay questions exam</p> <p>Continuous evaluation through examinations of development questions with resolution of a face-to-face written test, on the acquisition of competences of the subject (80%). They will be added to the delivery of solved exercises (20%). Students may choose between continuous assessment (100% final grade), or alternatively, global assessment of all the subject in the final exams and end of degree of the official calls (100% final grade). Continuous assessment system: 2 tests will be carried out throughout the course, with a weighting of 40% and 40% respectively. To them will be added the delivery of resolved exercises (20%). Students will be able to choose between continuous evaluation or global evaluation through the final exam (100%). There is no deadline to communicate the decision between continuous or final evaluation. In the final exams, the continuous evaluation note is not kept and it will necessarily be necessary to take a global final exam with 100% of the grade.</p>	80	B1 C3 B3 C5 B10 C7 B11 C10 B13 C11 B14 C12 C16
<p>Problem and/or exercise solving</p> <p>Only for continuous evaluation, delivery of exercises that will add to the qualification of the development questions exams to obtain 100% of the qualification</p>	20	B1 C3 B10 C5 B11 C7 B13 C10 B14 C11 C12 C16

Other comments on the Evaluation

Students may choose to be evaluated through the continuous assessment system (CA), or alternatively opt for a Global Assessment (GA) test. The default evaluation is CA. Students may choose GA according to the procedure and the period established by the center. Choosing GA implies waiving the right to continue evaluating through the remaining CA activities and the grade obtained up to that moment in any of the tests that have already been taken.

CA. In case of not waiving the continuous evaluation: Continuous assessment system: 2 tests will be carried out throughout the course, with a weighting of 40% and 40% respectively. To them will be added the delivery of resolved exercises (20%). There is no minimum grade required in the parts and to pass the subject it is required that the sum of the grades be greater than or equal to 5 points.

Attendance to practical and theoretical classes is not mandatory to attend CA tests.

Students will be considered to have taken the continuous assessment when they have taken any of the tests/assessment activities of this modality.

In the final GA tests, the CA mark is not kept and it will necessarily be necessary to take a global final exam with 100% of the grade.

It is not necessary to communicate attendance or resignation to the CA. It will be justified with attendance, preserving the right to GA. Attendance at the GA implies the resignation of previous CA qualifications.

GA in the first opportunity (February 1st semester session/May-June 2nd semester session). The students will be evaluated through an examination of development questions with resolution of a face-to-face written test, on the acquisition of competences of the subject (100%). To pass the subject, a minimum score of 5 points is required.

GA in the second opportunity (extraordinary session in July) and in the End of Degree session, students will be evaluated through an examination of development questions with resolution of a face-to-face written test, on the acquisition of competences of the subject (100%). To pass the subject, a minimum score of 5 points is required.

Students who do not participate in the CA or the GA will appear in the official minutes as [not presented]. Students are recommended to take into account Title VII (Do use of illegal means), of the Regulation on Assessment, qualification and quality of teaching and the student learning process (<https://secretaria.uvigo.gal/uv/web/regulations/public/regulations/documento/downloadbyhash/4904ced4d24eb81fe5715ddde2c48c59c0a7c4d624cd0e749>

1df7a753985ccfa)

The dates and times of the GA tests (first and second chance) are those specified in the evaluation test calendar approved by the Xunta de Facultade for the 2023/24 academic year. In case of conflict or disparity between exam dates, those published on the Faculty website, <http://fccee.uvigo.es/organizacion-docente.html>, will prevail.

Information on tutoring hours and how to request it in Moovi

Sources of information

Basic Bibliography

Pindado García, J., **Finanzas empresariales**, PAraninfo, 2012

Moovi, **Material teórico y práctico**,

Brigham, E.F. and Erhardt, M, **Financial management: theory and practice**, South western Thompson learning, 2002

Complementary Bibliography

Irene Pisón Fernández, **Dirección y gestión financiera de la empresa**, Pirámide, 2001

Blanco Ramos, F. y Ferrando Bolado, M., **Dirección Financiera I. Selección de inversiones.**, Pirámide., 2008

Cibrán Ferraz, P. y Villanueva Villar, M., **Gestión financiera : teoría y casos prácticos**, Tórculo., 2005.

Fernández Alvarez, A.I., **Introducción a las finanzas.**, Civitas, 1994

Hayat, S. y San Millán, A., **Finanzas en excel.**, McGraw Hill, 2006

López López, V.; Illanes Sánchez, J.C., **Casos de Economía de la Empresa: modelos y soluciones con excel**, Netbiblo, 2002

Mascareñas Pérez Iñigo, J., **Finanzas para directivos**, Pearson, 2010

Suárez Suárez, A.S., **Decisiones óptimas de inversión y financiación**, Pirámide, 2014

Valladolid González, E.; Azofra Palenzuela, V., **Prácticas de Dirección Financiera**, Pirámide, 2002

Valls Martínez, M^a del Carmen, **Introducción a las Finanzas**, Pirámide, 2014

Recommendations

Subjects that continue the syllabus

Accounting analysis/V03G020V01601

Financing decisions/V03G020V01501

Asset valuation/V03G020V01604

Financial planning/V03G020V01702

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Financial accounting 2/V03G020V01401

Subjects that it is recommended to have taken before

Business: Mathematics of financial transactions/V03G020V01202

Business: Financial Accounting I/V03G020V01301

Other comments

This subject in the PCEO Degree in Business Administration -Degree in Law is taught in the 2° semester of the 3° Course by the professor Dr. Irene Garrido Valenzuela

IDENTIFYING DATA**Dirección comercial I**

Subject	Dirección comercial I			
Code	V03G020V01403			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Organización de empresas e márketing			
Coordinator	García Rodríguez, María José			
Lecturers	García Rodríguez, María José			
E-mail	mjgarcia@uvigo.es			
Web				
General description	A materia conecta ao alumno con aspectos da mercadotecnia básicos para coñecer e entender o mercado e os consumidores da empresa. En concreto, a materia Dirección Comercial 1 pretende profundar no estudo da mercadotecnia estratéxica e das ferramentas de análise e planificación do mercado que leva a desenvolver estratexias exitosas para as empresas no mercado.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B1	Capacidade de análise e síntese
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
C6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
C14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results	
Posuír coñecementos para elaborar plans e políticas na empresa.		C6 C14
Capacidades de análises, comunicación, responsabilidade e compromiso.	B1 B5 B9 B13	C6 C14

Contidos

Topic
Tema 1. Introducción e contido da mercadotecnia
Tema 2. A planificación de mercadotecnia
Tema 3. O mercado e a demanda
Tema 4. A contorna e a xestión da información de mercadotecnia.
Tema 5. O comportamento do consumidor
Tema 6. A segmentación de mercados

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	30	0	30
Estudo de casos	20	53	73
Exame de preguntas obxectivas	2	45	47

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

Description

Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo. Requírese a participación activa do alumnado na aula a través de exposicións, resolución de exercicios, debates e outras actividades. Recoméndase ao estudante que traballe previamente o material entregado polo profesor e que se consulte a bibliografía recomendada para completar a información co fin de seguir as explicacións.
Estudo de casos	Realización de casos prácticos, exercicios de comprensión dos temas, traballos e exposicións relacionadas cos temas da materia.

Atención personalizada

Methodologies Description

Estudo de casos Atención personalizada de problemas do alumnado ao levar á práctica os coñecementos teóricos.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results	
Estudo de casos	Resolución de casos prácticos, exercicios de comprensión dos temas, traballos e exposicións relacionadas cos temas da materia (ningunha das probas superará por si mesma o 40% da cualificación).	60	B1 B5 B9 B13	C6 C14
Exame de preguntas obxectivas	Proba escrita que consistirá en responder a preguntas tipo test ou doutro tipo sobre aspectos concretos do contido da materia.	40	B1	C6 C14

Other comments on the Evaluation

O alumnado poderá elixir ser avaliado mediante o sistema de avaliación continua ou por unha proba de avaliación global.

Para poder superar a materia por avaliación continua, hai que obter unha nota mínima de 1 punto sobre 4 no exame.

Para que se evalúen as prácticas é obrigatorio asistir á sesión correspondente á súa exposición e participar no debate de resolución.

A puntuación obtida en avaliación continua pola participación, así como a realización e entrega de todas aquelas tarefas establecidas polo profesor (casos, exercicios e exposicións), mantense na convocatorias ordinaria e extraordinaria do curso académico en vigor, pero NON se gardará para cursos sucesivos.

Se considerará que os alumnos que asistan a un 20% das prácticas están realizando avaliación continua, salvo que de forma expresa indiquen que se acollen a avaliación global. O prazo para renunciar á avaliación continua será até 15 días antes da data do exame.

As datas de exámes deberán ser consultadas na páxina web da Facultade "<http://fccee.uvigo.es>".

Os alumnos que non sigan a avaliación continua teñen a opción de avaliación global, na que serán examinados mediante unha proba escrita valorada sobre 10 puntos que non coincidirá coa de avaliación continua.

As datas e horas das probas de avaliación global (de primeira e segunda oportunidade) son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2023/24. En caso de conflito ou disparidade entre as datas de exames, prevalecerán as publicadas na web da facultade, <http://fccee.uvigo.es/organizacion-docente.html>

Na convocatoria de Fin de carreira os alumnos serán avaliados mediante unha proba escrita valorada en 10 puntos.

Os estudantes que non participen nin na avaliación continua nin na Global, figurarán nas actas como "non presentados".

Recoméndase ao alumnado ter en conta o Título VII (*Do uso de medios ilícitos), do Regulamento sobre a Avaliación, a calificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudantado:

(<https://secretaria.uvigo.gal/uv/web/normativa/public/normativa/documento/downloadbyhash/4904ced4d24eb81fe5715ddd2c48c59c0a7c4d624cd0e7491df7a753985ccfa>)

A información sobre as titorías pódese consultar en Moovi.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Armstrong, G.; Kotler, P. ; Merino, M.J.; Pintado, T.; Juan, J.M., **Introducción al marketing**, 3ª, Pearson, 2011

Santesmases, M.; Merino, M.J.; Sánchez, J.; Pintado, T., **Fundamentos de marketing**, 1ª, Pirámide, 2009

Complementary Bibliography

López, M.J., **Marketing estratégico**, 1ª, Pearson, 2013

Santesmases, M., **Marketing. Conceptos y estrategias**, 6ª, Pirámide, 2012

Esteban Talaya, A.; Mondéjar Jiménez, J.A., **Fundamentos de marketing**, 1ª, Esic, 2013

Recomendacións**Subjects that continue the syllabus**

Dirección comercial II/V03G020V01502

Subjects that it is recommended to have taken before

Empresa: Xestión de empresas/V03G020V01203

Other comments

Achegarase ao alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo. Esta materia no PCGE Grao en Administración e Dirección de Empresas/Grao en Dereito impártese no segundo cuatrimestre do 3º curso e a profesora responsable é María de los Ángeles Pariente Ojea.

IDENTIFYING DATA				
Macroeconomía				
Subject	Macroeconomía			
Code	V03G020V01404			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinator	Martín Moreno, José María			
Lecturers	de Miguel Palacios, Carlos Juan Díaz Vázquez, Raquel Falagán Mota, Jorge Martín Moreno, José María			
E-mail	jmartin@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.gal/			
General description	A macroeconomía céntrase no estudo da conduta da economía no seu conxunto. Analiza: o crecemento a longo prazo, as fluctuacións cíclicas da produción total, o desemprego e a inflación, a oferta monetaria e o déficit presupuestario e o comercio e as finanzas internacionais. Ademais estuda o efecto que ten sobre a economía a aplicación por parte dos gobernos de diferentes políticas económicas			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitán demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B6	Habilidades de comunicación a través de Internet e, dominio de ferramentas multimedia para a comunicación a distancia
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
C9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Lograr o manexo por parte do estudantado da análise económica a través das súas ferramentas básicas, de modo que para abordar preguntas económicas sexan capaces de construír modelos económicos simples, que mediante unha representación simplificada da realidade permitan tratar adecuadamente o problema	A2 A5	B1 B2 B5 B10		
Habilidades na busca, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e do seu contido	A3 A4	B3 B6 B8	C16	
Espertar o interese do estudantado respecto á análise dos efectos das políticas macroeconómicas, de modo que ante a aplicación dun novo instrumento de política económica sexan capaces de formarse unha opinión fundamentada sobre a súa eficacia na consecución dos obxectivos para os cales se expuxo	A2	B1 B2	C9	D1

Contidos	
Topic	
1. Introducción.	Variables económicas clave na economía
2. O mercado de bens	Análise do mercado
3. Os mercados financeiros	Análise do mercado
4. Análise conxunta dos mercados de bens e financeiros	Avaliación de políticas en ditos mercados
5. O mercado de traballo	Análise do mercado
6. A curva de Phillips	Qué e e para que serve?
6. A dinámica e o equilibrio o Longo Prazo	Do medio o longo prazo
7. Extensions	Ciclos económicos, debeda pública...

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	2	2	4
Lección maxistral	28	42	70
Resolución de problemas de forma autónoma	14	18	32
Resolución de problemas e/ou exercicios	6	16	22
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	20	22

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Actividades introductorias	Actividades dirixidas a tomar contacto e recoller información do alumnado e presentación da materia
Lección maxistral	Procederase a exposición, a través de clases maxistras presenciais na clase dos diferentes temas que componen o temario
Resolución de problemas de forma autónoma	Os alumnos realizarán os diferentes exercicios propostos polo profesor o longo do curso.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Actividades introductorias	O longo do curso os alumnos terán tutorías personalizadas tanto presencial como virtualmente. O horario de tutorías publicitarias en moovi como tamen se comunicara os alumnos na clase. Os alumnos no horario de tutorías podrán pasarse polos despacho o solicitarlas polo correo electrónico.

Avaliación				
	Description	Qualification	Training and Learning Results	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Para levar a cabo a avaliación continua realizaranse tres probas sobre os diferentes temas que inclúe a asignatura. O valor de cada unha das probas será do 30% - 30% - 40%	100	A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B5 B6 B8 B10
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame final que terá lugar na data oficial establecida no calendario de exames. O examen evaluará toda a materia exposta ao longo do curso.	100	A2	B1 B2 B5

Other comments on the Evaluation

Convocatoria ordinaria e de 2ª oportunidade:

Hai dous modalidades alternativas:

MODALIDADE AVALIACIÓN CONTINUA

Para levar a cabo a avaliación continua realizaran o Longo do curso varias probas sobre os diferentes temas que componen a asignatura, ninguna delas por si mesma supera manis do 40% da cualificación final da materia e informarse o principio do curso o peso de cada unha delas.

O alumnado que sexa avaliado en réxime de avaliación continua, nunha escala de 0 a 10 puntos, superará a materia, sempre que **a media das probas sexa maior ou igual a 5 puntos**.

MODALIDADE AVALIACIÓN GLOBAL

Alternativamente ao sistema de avaliación continua, o alumno poderá optar a ser avaliado cunha proba de avaliación global polo 100% da cualificación. o exame evaluará toda a materia exposta o longo curso. Dita proba, que terá lugar na data oficial establecida no calendario de exames, **cualificarase nunha escala de 0 a 10 puntos**. Para aprobar a materia será preciso obter **unha nota igual ou superior a 5 puntos sobre 10**.

O alumno que decida ir pola modalidade de avaliación global deberá comunicalo o profesor antes da fecha da primeira proba da avaliación continua. Un alumno que realice a primeira proba de avaliación continua no poderá cambiar logo a modalidade de avaliación global.

Convocatoria Fin de Carreira:

Na Convocatoria de Fin de Carreira o exame supoñerá un 100% da cualificación. Para aprobar a materia será preciso obter unha nota igual ou superior a 5 puntos sobre 10 no exame da devandita convocatoria, que terá lugar na data oficial establecida no calendario de exames.

As datas dos exames da materia poderanse consultar na páxina web da facultade <http://fccee.uvigo.es>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Blanchard, O.; Amighini, A. y Giavazzi, F., **Macroeconomía**, 5ª edición,, Pearson Educación, 2012

Andrew B. Abel, Ben S. Bernake and Dean Croushore, **Macroeconomics**., 10th edición, Pearson., 2021

John B. Taylor and Atila Weerapane, **Principles of Macroeconomics**, FlatWorld v 9.1, 2021

Complementary Bibliography

Belzunegui, B.; Cabrerizo J.; Padilla R. y Valero I., **Macroeconomía: Problemas y ejercicios resueltos**, 3ª edición, Pearson Prentice-Hall, 2013

Wendy Carlin and David Soskice, **Macroeconomics: Institutions, Instability and the financial system**, Oxford University Press, 2015

e-book cap. 1-3, 9-10, 13-17, **La Economía www.core-econ.org**,

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Economía: Economía española e mundial/V03G020V01201

Economía: Microeconomía/V03G020V01101

Other comments

Nesta materia, no PCEO Ade-Dereito impártese no 1º cuatrimestre no segundo curso do curso e o profesor responsable es José María da Rocha Álvarez

IDENTIFYING DATA				
Políticas económicas				
Subject	Políticas económicas			
Code	V03G020V01405			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Economía aplicada			
Coordinator	González Cerdeira, Juliá			
Lecturers	Arias Moreira, José Carlos González Cerdeira, Juliá Rodríguez Míguez, Eva María Teijeira Bautista, José Francisco			
E-mail	xgzlez@uvigo.es			
Web				
General description	Esta materia proporciona aos alumnos unha visión das principais políticas económicas de carácter macro e microeconómico. Estúdanse os principais obxectivos, así como os instrumentos máis relevante para acadalos. Porase especial énfase na súa aplicación no contexto económico actual.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Code	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
C2	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía
C12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
C13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
C14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
D5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados previstos na materia	
Expected results from this subject	Training and Learning Results
Capacidade para identificar os principais agregados que definen os obxectivos de política económica e as políticas para alcanzalos, distinguindo entre políticas macro e microeconómicas. Ademais, o alumnado comprnderá o papel do diñeiro e das institucións monetarias, así como os mecanismos de transmisión da política monetaria nunha economía pechada e nunha economía aberta con diferentes réximes cambiarios.	B1 C2 D1 B2 C12 D5 B5 C13 B8 C16 B9 B13 B14
Capacidade de analizar e discutir as recentes decisións de política económica que levaron a cabo as diferentes institucións públicas e en que medida a actual crise económica condicionou tales decisións e limitou os seus efectos.	B1 C2 D1 B2 C12 D5 B5 C13 B8 C14 B9 B13 B14

Comprensión dos efectos e limitacións da política fiscal.

B1 C2 D1
B2 C12 D5
B5 C13
B8 C14
B9 C16
B13
B14

Capacidade de interpretar os informes das principais institucións económicas relativos á política económica e manexar e analizar os principais datos que ofrecen as estatísticas económicas relativas a estes temas.	B1 B2 B5 B8 B9 B13 B14	C2 C12 C13 C14 C16	D1 D5
--	--	--------------------------------	----------

Contidos

Topic	
Introducción	Conceptos básicos. Tipoloxía de políticas. Restricións da Política Económica.
Obxectivos de Política Económica	Principais obxectivos da política económica: emprego, estabilidade de prezos, crecemento. Marco teórico e indicadores.
Política monetaria	Institucións. Variables y relaciones monetarias. Instrumentos de política monetaria e mecanismos de transmisión. Experiencias de Política monetaria.
Política fiscal	Bases teóricas. Instrumentos de Política Fiscal. Déficit público.
Política económica exterior	O equilibrio externo. Instrumentos de política exterior. A política económica nunha economía aberta.
Políticas microeconómicas	Política de I+D+i. Política de competencia.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Prácticas con apoio das TIC	20	28	48
Lección maxistral	30	60	90
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	10	10

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

Description	
Prácticas con apoio das TIC	Resolución de exercicios. Manexo de fontes estadísticas e análise de datos.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado dos contidos sobre a materia obxecto de estudo.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Prácticas con apoio das TIC	Durante as prácticas corrixiranse os exercicios propostos e resólvense dúbidas de forma personalizada. O alumnado tamén recibirá atención personalizada nos horarios de tutoría. Estes horarios poderán consultarse na páxina web da materia, que estará dispoñible na plataforma virtual Moovi. O alumnado tamén poderá solicitar outro horario de tutoría vía correo electrónico.

Avaliación

Description		Qualification	Training and Learning Results		
Exame de preguntas obxectivas	Exame escrito.	65	B1 B5 B14	C2 C12 C13	D5
Resolución de problemas e/ou exercicios	Para a valoración teranse en conta as actividades realizadas: análise dos principais datos que ofrecen as estatísticas económicas relativas a materia, participación activa nas discusións, resolución de exercicios, cuestionarios, test de seguimento, etc.	35	B1 B2 B5 B8 B9 B13 B14	C12 C13 C16	D1 D5

Other comments on the Evaluation

O alumnado poderá elixir ser avaliado mediante o sistema de avaliación continua (AC), ou alternativamente optar por unha proba de Avaliación Global (AG). A avaliación por defecto é a AC. O alumnado poderá elixir AG segundo o procedemento e o prazo establecido polo centro. A elección de AG supón a renuncia ao dereito de seguir avaliándose mediante as actividades de AC que resten e á cualificación obtida ata ese momento en calquera das probas que xa tiveron lugar.

AC. En caso de non renunciar á avaliación continua, a avaliación farase en función das seguintes tarefas:

- Realización ao longo do curso de 2 probas de avaliación, cunha ponderación do 25% e 40%, respectivamente. A segunda destas probas terá lugar o mesmo día que a data oficial de AG de primeira oportunidade. Se non se acada unha nota mínima de 4 na media de ambas probas, a nota final da materia nunca será superior a 4. Se non se aproba a materia na primeira oportunidade, na segunda oportunidade se avaliarán os contidos de ambas probas, cunha ponderación do 65%.

- Realización ao longo do curso de 2 test de seguimento, cunha ponderación do 10% cada un.

- Asistencia e participación nas clases prácticas, cunha ponderación do 15%. Esta nota gardarase para a segunda oportunidade.

AG en primeira oportunidade (convocatoria de febreiro I cuadrimestre/convocatoria de maio-xuño II cuadrimestre). O alumnado será avaliado mediante unha única proba que ponderará o 100%.

AG na segunda oportunidade (convocatoria extraordinaria de xullo) e na convocatoria de Fin de Carreira, o alumnado será avaliado mediante unha única proba que ponderará o 100%.

Os estudantes que non participen na AC nin na AG, figurarán nas actas como non presentados. Recoméndase ao alumnado ter en conta o Título VII (Do uso de medios ilícitos), do Regulamento sobre a Avaliación, a calificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudantado

(<https://secretaria.uvigo.gal/uv/web/normativa/public/normativa/documento/downloadbyhash/4904ced4d24eb81fe5715ddde2c48c59c0a7c4d624cd0e7491df7a753985ccfa>)

As datas e horas das probas de AG (de primeira e segunda oportunidade) son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2023/24. En caso de conflito ou disparidade entre as datas de exames, prevalecerán as publicadas na web da facultade, <http://fccee.uvigo.es/organizacion-docente.html>.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Cuadrado Roura, J. R. (dir), **Política económica. Elaboración, objetivos e instrumentos**, McGraw Hill, Madrid., 2015

Mankiw, N. Gregory, **Macroeconomía**, Antoni Bosch, 2009

Complementary Bibliography

Ochando, C. (coord), **Políticas Económicas Coyunturales: Objetivos e Instrumentos**, Tirant lo Blanch, Valencia, 2015

Blanchard, O. et al., **Rethinking Macroeconomic Policy**, IMF Staff Position Note, 2011

Motta, M., **Competition Policy: Theory and Practice**, Cambridge, 2004

Banco Central Europeo, <http://www.ecb.int>,

Banco de España, <http://www.bde.es>,

Eurostat, <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/eurostat/home>,

Instituto Nacional de Estadística, <http://www.ine.es>,

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Macroeconomía/V03G020V01404

Subjects that it is recommended to have taken before

Economía: Economía española e mundial/V03G020V01201

Economía: Microeconomía/V03G020V01101

Other comments

Esta materia, no PCEO Ade-Dereito, impártese no 2º cuadrimestre do 2ª curso, e o profesor responsable é Francisco Teixeira Bautista.
